

Príhovor prezidenta Slovenskej poľovníckej komory

Vážení kolegovia, ctení priatelia!

Dovoľte mi, aby som sa vám na prahu významného roka konania celoštátnej poľovníckej výstavy CVPP 2016 a pred konaním sa hodnotiacich výročných členských schôdzí prihovoril a predniesol vám analýzu najdôležitejších aspektov, aktuálne ovplyvňujúcich stav a vývoj poľovníctva na Slovensku. Zároveň Vám chcem predstaviť z môjho pohľadu najdôležitejšie úlohy volených orgánov národnej poľovníckej samosprávy v nadchádzajúcom období s cieľom iniciovať diskusiu členskej základne a získať vaše názory a podnety.

Pre prehľadnosť som sa rozhodol pre samostatnú analýzu priorít v troch základných, vzájomne však úzko súvisiacich oblastiach, a to v spoločenskej, legislatívnej a odbornej.

Spoločenské aspekty súčasnej poľovníckej praxe.

Moderné poľovníctvo je za ostatné obdobie dvoch desaťročí konfrontované množstvom otázok, vyplývajúcich z dôsledkov spoločenských, ekonomických a legislatívnych zmien, ktoré prináša proces harmonizácie práva Európskej únie s právom jej členských krajín.

V rámci tohto procesu sme však svedkami, že kým poľovníci a ich národné i nadnárodné organizácie hľadajú spoločné riešenia, samotné poľovníctvo sa stáva terčom samozvaných vševedov spoza obrazoviek počítačov, žijúcich svoj virtuálny život často bez akejkoľvek osobnej skúsenosti s fungovaním zákonov prírody. Mnohí z nich, prikrýti najmä rúskom anonymity elektronických médií, sú pripravení kedykoľvek, kdekoľvek a akýmkoľvek spôsobom spochybníť historické, environmentálne a spoločenské princípy moderného poľovníctva.

Akási moderna v podobe povyšovania vlastných názorov rôznych aktivistov nad objektívne skúsenosti praxe a výsledky výskumu generácií renomovaných vedcov je žiaľ dnes už takmer každodennou realitou.

Výsledkom ochoty európskeho spoločenstva akceptovať takéto názory a aktivity sú krdle krkavcov a kormoránov, svorky vlkov a početné skupiny medvedí, ktoré gazdujú v našich revíroch za nás a na náš účet.

Odstrašujúcim príkladom bola napríklad nízka účasť poľovníkov na verejnej konzultácii a elektronickom zisťovaní informácií o vhodnosti a primeranosti právnych predpisov EÚ o prírode (smernica o vtákoch a smernica o biotopoch), ktoré prebiehali do 24. júla 2015 na internete.

Mimovládne ochranárske zoskupenia, právnické i fyzické osoby presadzujúce rozsiahle obmedzovanie práv vlastníkov a užívateľov poľovných pozemkov a poľovných revírov svojou účasťou v tejto medzinárodnej ankete niekoľko stonásobne prekonal poľovníkov, lesníkov, poľnohospodárov.

Výsledok?

Väčšina respondentov považuje obmedzovanie manažmentu vidieka prostredníctvom právnych predpisov EÚ o prírode za oprávnené, vrátane druhovej ochrany neustále sa zväčšujúcej populácie predátorov a ďalšieho zvyšovania výmery siete chránených území! Položme si otázku: Je to naozaj tak? Chceme, aby sa Slovensko postupne stalo rezerváciou? Nechceme náhodou aby sa k modernému manažmentu slovenského vidieka vyjadrovali tí, ktorí sú stáročia spätí s pôdou, roľníci, lesníci, poľovníci....?

Aký môže byť dôsledok?

Argumentácia poľovníckych organizácií, vedeckých či výskumných inštitúcií o nevyhnutnosti trvalo udržateľného hospodárenia a obhospodarovania voľne žijúcich populácií zveri v urbanizovanej krajine tretieho tisícročia je a bude spochybňovaná s odvolaním sa na výsledky podobných prieskumov.

Verím, že na celoštátnej výstave trofejí CVPP 2016, konanej v dňoch 9. až 12. júna v priestoroch Agrokomplexu Nitra, bude priestor venovať sa v rámci sprievodných podujatí, medzinárodných konferencií a seminárov aj tejto problematike

Aké je riešenie?

Východiskom z čoraz viac sa komplikujúcej situácie je vzdať sa politiky vzdoru, intenzívne sa zapájať do každej diskusie s cieľom obhajovať práva a právom chránené záujmy tých, ktorých aktivity sú viazané na prírodu, pôdu, vidiek. Ak budeme len znechutene mávať rukou a nebudeme komunikovať a konzultovať s kýmkoľvek, ak nebudeme presadzovať naše ciele ako ekosystémovú službu vo verejnom záujme prostredníctvom odborne a jazykovo vybavenej nastupujúcej generácie mladých poľovníkov, budeme žiaľ, prehrávať jednu konfrontáciu za

druhou a nakoniec sa z nás stane bezvýznamná komunita vytlačená na okraj spoločnosti. Riešenie je v spojení skúseností starších poľovníkov s energiou a zdravými názormi mladej generácie. Tiež v neustálej poľovníckej osvete zameranej na zdôrazňovanie skutočných hodnôt v rebríčku všetkých ľudí, od tých najmenších až po dospelých a seniorov. Mnohé médiá sú našim nepriateľom, informujú neobjektívne, často neodborne až zaujato. Kto je od detstva vedený k poznaniu prírodných zákonov a vie aké je skutočné poslanie poľovníctva a lesníctva, ten sa nedá pomýliť. Aj preto medzi významné aktivity SPK musí patriť práca s deťmi a mládežou i využitie našej vyspelej poľovníckej kultúry v prospech prezentácie nášho poslania pred verejnosťou.

Legislatívne aspekty súčasnej poľovníckej praxe.

Za uplynulé štyri roky sa v našej krajine zákon o poľovníctve stal niekoľkokrát predmetom politického zápasu.

V priebehu prebiehajúceho VI. volebného obdobia poslanecký klub strany Smer-SD trikrát zablokoval poslanecké iniciatívy opozičných poslancov, zamerané na zmenu § 13 a) zákona v tom zmysle, aby sa hranica vyžadujúca obchodnú verejnú súťaž pre užívanie poľovných revírov znížila z terajších 2/3 na 1/2 výmery poľovných pozemkov vo vlastníctve štátu. Na 16. schôdzi NR SR 19.3.2013 predložili takúto požiadavku formou pozmeňujúceho návrhu páni poslanci Mičovský a Fecko (OLANO), neskôr, 30.5.2013 formou poslaneckého návrhu na zmenu a doplnenie zákona o poľovníctve pán poslanec Šimon (Most-Híd) a 30.10.2013 opätovne, tiež formou poslaneckého návrhu na zmenu a doplnenie zákona o poľovníctve páni poslanci Fecko a Mičovský.

Podotýkam, že v prvom prípade poslaneckého návrhu podporilo pána poslanca Šimona 57 poslancov opozície a v druhom prípade podporilo poslancov Fecka a Mičovského 48 poslancov opozície. Určite si viete dobre predstaviť, čo by sa za predpokladu, keby tieto návrhy prešli, dialo s poľovnými revírmi na celom Slovensku. Väčšina súčasných poľovníkov by financovanie svojho životného poslania nezvládlo a muselo by nedobrovoľne opustiť rady poľovníckej komunity navždy.

Neskôr, skupina poslancov NR SR v zastúpení poslanca Miroslava Kadúca (OLANO) podala dňa 4.6.2014 návrh na začatie konania o súlade zákona o poľovníctve s Ústavou SR a návrh na pozastavenie účinnosti namietaných zákonných ustanovení. Ústavný súd návrhu na pozastavenie účinnosti 10.9.2014 nevyhovel, prijal však návrh skupiny poslancov na ďalšie konanie, zároveň si vyžiadal stanovisko vlády SR (prostredníctvom ministerstiev spravodlivosti a pôdohospodárstva) a Národnej Rady SR. Slovenská poľovnícka komora si vyžiadala k návrhu poslancov stanovisko

renomovanej advokátskej kancelárie SOUKENÍK-ŠTRPKA. Spoločným menovateľom stanovísk oslovených orgánov a inštitúcií je vyslovenie pochybností o odôvodnenosti tohto podania. Dôležitý bude však výrok Ústavného súdu, na ktorý musíme s pokorou čakať a dúfať, že napadnuté ustanovenia vyhlási za ústavnoprávne konformné.

Vo veci zníženia podielu pozemkov tak, aby sa verejná obchodná súťaž musela konať už od výmery nadpolovičnej, si naopak myslím, že by sme sa mali uberať cestou zrušenia súčasného znenia § 13 a), pretože jeho uplatňovanie cez jediné kritérium najvyššej ponúkanej ceny sa javí ako kontraproduktívne. Skúsenosti z ostatných rokov nám totiž preukazujú, že cesta, ktorú sme v prípade obhospodarovania revírov s viac ako dvojtretinovou výmerou poľovných pozemkov vo vlastníctve štátu nastúpili, nemusí byť tou najsprávnejšou najmä vo vzťahu k trvalo udržateľnému užívaniu poľovných revírov. V každom z nich, nech akokoľvek principiálne priznávame právo vlastníka poľovných pozemkov rozhodovať o výkone práva poľovníctva, obhospodarujeme predsa predovšetkým voľne žijúcu poľovnú zver, ktorá je prírodným bohatstvom a dedičstvom všetkých občanov našej krajiny. Predávať právo poľovníctva ako tovar alebo službu sa svojimi nepriamymi dôsledkami ukazuje ako riešenie ohrozujúce ústavné práva občanov na šetrné využívanie prírodných zdrojov, ekologickú rovnováhu a účinnú starostlivosť o životné prostredie.

Prečo?

No preto, že známe fakty dokazujú že tá časť držiteľov poľovných lístkov, ktorá je dostatočne solventná a vyháňa výšku náhrady za užívanie poľovného revíru aj na viac ako 100 .- EUR za hektár ročne, má síce takmer všetko, ale obyčajne nemá to najdôležitejšie – voľný čas. Čas potrebný na systematickú starostlivosť o zver a jej životné prostredie, čas potrebný na čistenie poľovníckych chodníkov, alebo proste čas na ochranu poľovníctva v revíroch vzdialených často stovky kilometrov od ich trvalého bydliska a pôsobenia.

Nemôžeme predsa nahrádzať technicky vyspelé krmne linky a krmidlá či soľníky kopami rôznorodého „krmiva“ vysypanými živelným spôsobom z nákladných áut na okrajoch lesných ciest, lúk či pasienkov. Nemali by sme predsa prednostne budovať a udržiavať zväžnice s cieľom náhrady pešieho pohybu v revíri pohodlným vozením sa v autách. Nesmieme tolerovať nedôsledné plnenie schválených plánov lovu, najmä v kategórii netrofejovej zveri a zveri škodlivej pre poľovníctvo len preto, že majetné osoby s poľovnými lístkami, získanými často len pred nedávnom, nemajú dosť času na pobyt v revíri a na výkon dôslednej a kvalitnej selekcie.

Neustále sa zvyšujúce stavy raticovej zveri, domácej či nepôvodnej zveri, invazívnych druhov z južnej a západnej Európy či dokonca iných svetadielov svedčí o tom, že nie sme schopní redukovať prírastok voľne žijúcej zveri dostatočne účinne a s dostatočným prehľadom. Dôsledky môžu byť pre samotné poľovníctvo zničujúce a nemyslím pritom len na škody spôsobené zverou a na zveri. Mám na mysli radikálne zmeny v biodiverzite, vyvolané genetickou degradáciou našich domácich druhov, rastúcou početnosťou neodôvodnene chránených druhov a expanziou zvieracích imigrantov. O hrozbách neustále sa zvyšujúcich kolízií na pozemných komunikáciách v podobe dopravných nehôd alebo o nepríjemných stretoch v prírode v podobe útokov na človeka, či o zvýšenej pravdepodobnosti šírenia a prenosu nákazlivých chorôb už ani nehovorím.

Aké je riešenie?

Prišiel čas, kedy by sme sa pod ťarchou praktických skúseností preukázateľných poľovníckou štatistikou mali zamyslieť nad tým, či by v kontexte uvedených skutočností nebolo potrebné legislatívne upraviť status poľovníctva ako aktivity vykonávanej vo verejnom záujme a súčasne presadzovať výkon práva poľovníctva na občianskom princípe. Teda na princípe, kedy obhospodarovanie voľne žijúcej zveri ako prírodného bohatstva patriaceho na našom území všetkým občanom Slovenskej republiky a nie len užívateľom poľovných revírov ako jednotiek priestorového rozdelenia práva poľovníctva, by mohlo zo zákona vykonávať oveľa viac držitel'ov poľovných lístkov ako doteraz. Nech o užívaní poľovného pozemku naďalej rozhoduje vlastník, ale nech má štát právo nastaviť legislatívne podmienky tak, aby každý užívateľ poľovného revíru garantoval splnenie štátom schvaľovaného procesu obhospodarovania voľne žijúcej zveri.

Pokiaľ by sa preukázalo, že solventná skupina, či už domáca alebo cezpoľná, fyzicky nie je, jednoducho povedané, schopná revír obhospodarovať v súlade s platnými právnymi predpismi, tak je načas, aby sa v takýchto prípadoch pristúpilo k ďalším opatreniam vrátane personálnej regulácie, napríklad prostredníctvom kľúča o určení minimálneho počtu fyzických osôb, držitel'ov poľovného lístka a zbrojného preukazu na 100, 150 či 200 ha obhospodarovaneho revíru. Viem, že väčšina poľovníckych združení a spoločností takéto podmienky plní už v súčasnosti a ich stanovy a prevádzkové poriadky obsahujú aj zásady riešenia dostatočnej početnosti členskej základne k výmere revíru. Z celospoločenského hľadiska by však určite prospelo upraviť práva a povinnosti užívateľ'ov poľovných revírov podrobnejšie v zákone či vykonávacej vyhláške.

Odborné aspekty súčasnej poľovníckej praxe.

Nech sme akokoľvek právom hrdí na úroveň slovenského poľovníckeho školstva, vedy, výskumu či praxe, nesmieme zabúdať, že práve v dôsledku rýchlo sa meniacich spoločenských a legislatívnych podmienok je nevyhnutné komunikovať s laickou i odbornou verejnosťou vytrvalo a suverénne.

Slovenská poľovnícka komora je orgánmi štátnej správy lesného hospodárstva a poľovníctva, životného prostredia či veterinárnej správy v súčasnosti považovaná za organizáciu, ktorá vykonáva prenesený výkon štátnej správy zodpovedne a s plnou vážnosťou. Účasť komory na tvorbe strategických dokumentov (Konceptia rozvoja poľovníctva), všeobecne záväzných právnych predpisov (zákon o poľovníctve a vykonávacia vyhláška k nemu), na medzinárodnej spolupráci pri formulácii stanovísk k pripravovaným zmenám európskej legislatívy (podmienky držby loveckých zbraní), ako aj nenahraditeľná spolupráca obvodných komôr so štátnou správou na okresnej i regionálnej úrovni je dnes už samozrejmosťou. Náš spoločný zodpovedný prístup k riešeniu problémov zabezpečil komore v krátkom čase jej existencie status akceptovaného partnera.

Dôkazom je aj najreprezentatívnejšia aktívna účasť vedenia rezortu pôdohospodárstva na sneme poľovníckej samosprávy v histórii, keď sa na Sneme SPK 7.11.2015 v Žiline zúčastnil a vystúpil pán minister Ľubomír Jahnátek, ale nechýbal ani pán štátny tajomník Jozef Spevár, generálny riaditeľ Sekcie lesného hospodárstva Ctibor Határ a prišiel aj riaditeľ Odboru štátnej správy lesného hospodárstva Jozef Dóczy. Dobrou správou je, že sa aktivizuje aj spolupráca s Ministerstvom životného prostredia. Mnohé naše organizačné zložky pochopili, že bez spolupráce s orgánmi štátnej ochrany prírody a vedcami vybraných výskumných inštitúcií a univerzít, využívajúcich dostupné eurofondy na výskum a monitoring veľkých šeliem by bol akýkoľvek manažment populácií vlka či medveďa už len nenávratnou minulosťou.

Nemenej dôležitým predpokladom na stabilizáciu podmienok hospodárenia užívateľov poľovných revírov je na podpis pripravené trojstranné Memorandum o spolupráci pri riešení škôd spôsobených zverou a na zveri medzi Slovenskou lesníckou komorou, Slovenskou poľnohospodárskou a potravinárskou komorou a Slovenskou poľovníckou komorou, znenie ktorého sa pripravovalo v druhej polovici roka 2015. Tento dokument je strategickým rámcom pre projekt revitalizácie stavov malej zveri v ťažko skúšaných revíroch najmä južného, juhovýchodného a juhozápadného Slovenska.

Pritom je potrebné uviesť, že ambíciou komory je nielen zabezpečenie logistiky v súlade s vedecky odôvodnenými postupmi, ale ústredný orgán komory pracuje aj na princípoch finančnej podpory tohto projektu. SPK chce nájsť finančný mechanizmus priamej pomoci poľovníckym združeniam a spoločnostiam pri zveľaďovaní stavov malej zveri na Žitnom ostrove ale aj v ostatných oblastiach s alarmujúcim poklesom stavov zajacov, bažantov či jarabíc.

Z uvedeného vyplýva, že slovenská poľovnícka samospráva je aktívnym spolutvorcom zásadných rozhodnutí o budúcnosti poľovníctva. Trvalá úspešnosť každej komunity však závisí predovšetkým na jej stabilite budovanej na vzájomnej dôvere a podpore.

Tieto hodnoty som pripravený naďalej brániť ako demokraticky volený štatutárny zástupca Slovenskej poľovníckej komory, Slovenského poľovníckeho zväzu či ako člen predstavenstva Slovenskej lesníckej komory. K tomu som pripravený využiť mandát poslanca NR SR ak sa mi ho podarí získať aj s Vašou podporou v nadchádzajúcich parlamentných voľbách 5. marca 2016.

Vážení poľovnícki priatelia, ctení lesníci, vlastníci a užívatelia poľovných pozemkov, milí priatelia prírody!

Slovenské lesníctvo a poľovníctvo sú významnou súčasťou prírodného a kultúrneho dedičstva nášho národa. Sú prostriedkom tvorby a ochrany prírodného prostredia a dôležitým nástrojom rozvoja vidieka.

Spolurozhodujme o ich budúcnosti a nedovoľme, aby za poľovníkov a lesníkov rozhodovali iní!

Pamätajme, že pred tými, čo prídu po nás, budeme zodpovední nielen za to, čo sme robili, ale aj za to, čo sme neurobili.....

S úctivým pozdravom

Ing. Tibor Lebocký, PhD.
poslanec NR SR
lesný inžinier, prezident SPK a SPZ